

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 633, 351, 763, 416

Čtení: J 3, 1 – 14

Text: J 3, 3 *Ježíš mu odpověděl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží."*

Občas v životě zakoušíme chvíle a události, o kterých si říkáme, že se raději stát neměly. Zvláště ty okamžiky, v nichž jsme se nějak špatně rozhodli, udělali chybu, zazmatkovali a pak neseme následky. Rozhodnutí, která byla špatná a která bychom z dnešního pohledu udělali možná jinak. A říkáme si: Kdyby tak bylo možné vrátit život zpátky a napravit, co jsme v něm pokazili! Třeba jsem někomu ublížil tím, že jsem řekl nevhodné slovo, které už nejde vzít zpět. Nebo jsem naletěl nějakému podvodníkovi. Nebo jsem šlápnul vedle ve volbě životního partnera. Určité věci jsem neviděl nebo nechtěl vidět. V něčem jsem zašel příliš daleko, pak se mi to vymklo z rukou a už jsem nemohl běh událostí ovlivňovat. Kdybych se tenkrát rozhodl jinak, mohl jsem být dnes na tom lépe. Kdybych se víc učil, kdybych byl pilnější, kdybych si nezahrával s pokušením, kdybych nepodcenil varování přátel, kdybych tenkrát věděl, co vím dnes... Těch „kdyby“ můžeme najít spoustu. Ale jaký mají smysl, když to, co se stalo, nemůže se „odestát“. Nelze vrátit život zpátky. Nelze prožít život znovu. Mládí je pryč, druhá šance není. Když už je člověk starý, nemůže se znovu narodit. Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit. To přece není možné. To dobře víme.

Věděl to i Nikodém, člen židovské rady. Ježíš mu ale řekl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží." Jak to Ježíš myslí? Když tak nad tím přemýšlím, tak má vlastně Ježíš pravdu. Lidi, takoví jací jsou, se prostě do Božího království nehodí. To by se museli opravdu narodit jako úplně jiní lidé, to by museli začít žít jinak a lépe. Ano, my bychom rádi měli tu možnost znova se narodit a neopakovat své chyby. Problém je v tom, že to přece nejde. Není to reálné. V praktickém životě to není možné. „Jak se může člověk narodit, když už je starý?“ říká za nás všechny Nikodém, a dotáhne tu myšlenku až do absurdního konce: „Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit." To nejde.

Ježíš to samozřejmě ví. On také nemluví o novém fyzickém narození. Když říká: Musíte se narodit znovu, tak tím nemyslí, že bychom mohli nějak posunout svůj život zpátky. Jsou věci, které vrátit nelze. Tak si to možná představoval Nikodém. Že by existovala šance restartovat a znovu prožít svůj život. Ale to opravdu není možné. Život máme každý jen jeden. Bible neučí o žádném převtělování. Nenajdeme v ní východní nauky o tom, že by člověk měl devět životů jak kočka nebo neomezeně jako hráči počítačových her. Tělo, které se jednou narodilo, už se nemůže narodit podruhé. A přesto Ježíš říká: Musíte se narodit znovu. Co to tedy znamená?

Ježíš to Nikodémovi vysvětluje takto: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu." Jinými slovy, člověk se nestává občanem Božího království, tedy křesťanem, tím, že se fyzicky narodí do církve. Ano, může se tak stát třeba evangelíkem nebo katolíkem. Nebo se také může narodit jako muslimské dítě. Ale to je pořád jen to, čemu Ježíš říká, že z těla se narodí jen tělo. Do duchovního světa je třeba se narodit duchovně. K duchovnímu životu se ovšem nerodíme z vůle rodičů, a to ani těch, kteří své děti přinášejí ke křtu. Rodíme se z vůle Boží, tedy z Ducha svatého, a proto si říkáme Boží děti, Boha nazýváme svým Otcem a mezi sebou se oslovujeme bratře a sestro. Pak je církev naše duchovní rodina.

Ale co to je ten duchovní život, život zrozený z Ducha svatého? Řečeno dalším biblickým obrazem, je to život v Božím království. Což je ale pro nás stejně nesrozumitelný obraz, jako pojem znovuzrození. Co to je to Boží království? Přeloženo do současné terminologie, je to život pod Boží vládou, život, který se uprostřed občanské společnosti řídí Božími zákony. Vstoupit do Božího království je něco jako přijmout ještě jiné občanství, než pouze to české. Znamená to, řídit se kromě pozemských zákonů také zákony Božími. Nebo také řídit se tím původním manuálem k životu, který vydal stvořitel a dárce života, Bůh. To je to Boží kralování v praxi. Bůh stále vládne tomuto světu. Boží království je mezi vámi, říká Ježíš. To, že to na světě nevypadá jako v nebi je dáno tím, že lidé Boží zákony nerespektují a vůči Bohu se vymezují. Oni totiž nerespektují ani světské zákony. A někteří jedinci si dokonce myslí, že ve svém postavení jsou nad zákony. Prostě na světě jsou jak děti Boží, tak i Boží nepřátelé. Je to promíchané. Ani nejde říci, že Boží království je jen tady nebo jen tam. Ono je všude, kde se najdou lidé poslouchající Pána Boha. Boží království nemá hranice, není to územní teritorium ani časové období. Spatřit mezi námi Boží kralování lze tam, kde se člověk

dívá na svět novými očima, jako právě narozené dítě. Ježíš říká: „Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ Ne že nesmí, ale prostě nemůže. Není schopen. Nedaří se mu to. Musel by se jedinečně znovuzrodit.

Takže ještě jednou: Co to je ten nový život, k němuž je potřeba se podruhé narodit? Slyšel jsem kdysi vyprávění jedné mladé ženy, která onemocněla rakovinou. Nezvratná diagnóza, která obrátí život naruby. Taková věc člověka zpravidla zdeptá. Konec iluzí, konec života, konec všeho. Ale u té dívky jakoby to neplatilo. Jakoby měla ještě jiný zdroj či smysl života. Vyzařoval z ní zvláštní pokoj a naděje. Ani ne tak naděje na uzdravení, jako spíše naděje na setkání s Pánem, pokoj v srdci, a vyznání, že ať se stane cokoli, Boží láska a Boží milost je se mnou. Co to je za zvláštní divný životní postoj? Ta na smrt nemocná dívka jedná, mluví, myslí a chová se, jakoby ztráta zdraví, utrpení a blížící se smrt, jakoby to pro ni nebyla životní prohra. Jakoby se stále ještě na něco těšila. Jakoby měla ještě něco v záloze. Zvláštní život, který vítězí nad utrpením, bolestí a blížícím se zánikem. Kde to ta dívka vzala? Odkud to má? ... Té dívce během léčby museli amputovat nohu. A ona se před operací loučila se svou nohou a napsala na ni: „Setkáme se v nebi“. Těšila se z toho, že její noha ji předešla do nebe a tam na ni čeká. Doslova řekla, že je „jednou nohou v nebi“. A ona skutečně žije život, který je jednou nohou v nebi. Žije už zde tou radostí, která vládne v Božím království. Žije novým životem. A Ježíš nás učí: Tak jako se rodíme k tělesnému životu, který je všelijak chatrný a postupně čím dál víc chátrá a pomíjí a spěje k zániku, tak je třeba se včas narodit k tomu novému, duchovnímu životu, který nepomíjí, ale roste, rozmáhá se a spěje k plnosti.

Co z toho plyne pro nás? Že tu existuje možnost netrápit se příliš nad svou minulostí, nad svými chybami a prohrami a nesnažit se vrátit to, co vrátit nejde. Obrazně a biblicky řečeno, je neúčinné snažit se látat starý šat novými záplatami. Lepší je přijmout darem zcela nový postoj k životu, doslova nový druh života. Jsou životní etapy, kdy je nesmírně těžké na to spolehnout. Ale Duch svatý byl lidem dán, aby náš život od základu proměňoval.

Připomeňme si, že narození je děj, při kterém je dítě rozeno, ne že rodí samo sebe. Proto Ježíš mluví o novém narození, aby vyjádřil, že nejde o něco, co by člověk udělal sám se sebou díky svým vlastním schopnostem a své pevné vůli. Člověk nemůže sám sebe narodit znovu. To činí s námi Bůh. A pak můžeme leda žasnout nad Boží milostí, a s vděčností Boha chválit a oslavovat jej a radovat se, protože Bůh nám k tomu dává důvod. Na nás je, abychom jeho dar duchovního života neodmítli, ale přijali za svůj.

Zbývá dodat, že tu nejde o nějakou výzvu k sebepolepšování, kdy se člověk snaží žít, jak nejlépe dovede, snaží se nedělat v životě moc chyb a vyhýbá se pokušení. Nejde o naši usilovnou snahu žít morálně bezúhonný život. Ano, ono se to člověku může docela dařit. Budu slušný a čestný. To jde i bez nějakého znovuzrození. To jde nakonec i bez Boha. Na světě je plno takto slušných lidí. Ale Ježíš je ještě radikálnější. Učí, že bez zásadního životního obratu, jaký se dá přirovnat jen k novému narození, člověk nevstoupí do té zvláštní dimenze života, kterou bible nazývá království Boží. Ta proměna spočívá v tom, když si ve vši pokoře uvědomím, že moje spravedlnost a bezúhonnost vlastně za moc nestojí, a že kdybych se snažil sebevíc, tak své minulé hříchy nezruším ani neodčiním. A že mi tedy nezbyvá, než přijmout velkorysou Boží milost a život pod Boží vládou jen jako nezasloužený dar. Zcela tak, jako malé dítě vděčně přijímá svůj život, užívá si jej a spontánně se raduje z toho, že je vůbec na světě.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti za dar nového života z Ducha svatého. Díky, že jsi náš Pán. Ved' nás v našem životě, abychom se ve světě neztratili. Posiluj naši víru, kterou jsi v nás probudil. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane náš, tobě děkujeme za tuto chvíli a modlíme se za všechny naše blízké, kteří tu s námi být nemohou, kteří jsou vzdálení, ale na které myslíme. Prosíme za všechny tvé vyznavače, zvláště pak za ty, kteří pro své vyznání trpí, prosíme za ty, kteří tě nemohou svobodně a bez rizika vyznávat před lidmi. Prosíme za pronásledované křesťany, jejichž víra vyžaduje mnohem více statečnosti, než máme my. Prosíme za ty, kteří propadají pochybnostem a strachu z nejrůznějších obrožování, která v tomto světě jsou. Prosíme, smiluj se nad nemocnými, osamělými, umírajícími. Dotkni se jich svou mocí a láskou. Pane, dej ať nás všechny spojuje tvá láska, která přemáhá všechno zlé. Modlíme se za mocné v tomto světě, aby se poddávali tvé vládě. Žehnej těm, kdo jednají v souladu s tvými záměry. Zmař plány bezbožníků a úmysly zpuštěných zhat'. Obrat' srdce lidí v naší zemi k tobě samému, aby poznali pravdu, která je osvobodí. Amen.*